

Zápis

z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny dne 24. března 2015

Jednání Rady vlády pro národnostní menšiny se uskutečnilo dne 24. března 2015 od 13:00 hodin, ve Starém tiskovém sálu (Strakova akademie, nábr. E. Beneše 4, 118 01 Praha 1).

Přítomní členové Rady: Mgr. Jiří Dienstbier (ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu, předseda Rady), Mgr. Adam Kalita (běloruská menšina), MgA. Světlana Lazarová (bulharská menšina), Mgr. Lenka Kopřivová (chorvatská menšina), Ing. Béla Szaló (maďarská menšina), Mgr. Martin Dzingel, RNDr. Petr Rojík, Ph.D. (německá menšina), Mgr. Dariusz Branny, PaedDr. Evžen Delong (polská menšina), Štefan Tišer (romská menšina), Dagmar Březinová (rusínská menšina), Ing. Alexej N. Kelin (ruská menšina), Adriano Mandilas (řecká menšina), Ing. Jaroslav Miňo (slovenská menšina), Mgr. Bohdan Rajčinec (ukrajinská menšina), RNDr. Huu Uyen Pham (vietnamská menšina), Mgr. Jaroslav Fidrmuc (náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy), Mgr. Jana Vildumetzová (náměstkyně ministra vnitra), Mgr. Marian Sloboda (Filozofická fakulta UK v Praze), Mgr. Miroslava Sobková (Svaz měst a obcí ČR), Mgr. David Vávra (kancelář Veřejného ochránce práv), Bc. Stanislav Daniel (Asociace krajů ČR), JUDr. Tomáš Kraus (židovská komunita, stálý host).

Z jednání se omluvili: Ivona Parčiová (romská menšina), Mgr. Naděžda Vokušová (slovenská menšina), Živojin Vukadinovič (srbská menšina), Mgr. Kateřina Valachová, Ph.D. (náměstkyně ministra, místopředsedkyně Rady), Ing. Jan Gregor (náměstek ministra financí), JUDr. Kateřina Kalistová (1. náměstkyně ministra kultury), Mgr. Zuzana Jentschke Stöcklová (náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí), Prof. Ing. Petr Drulák, Ph.D. (1. náměstek ministra zahraničních věcí), RNDr. Petr Mužák (Kancelář prezidenta republiky), Josef Stojka (olašská komunita, stálý host v Radě).

Hosté: Mgr. Milan Fridrich (ředitel programu ČT), Mgr. Ondřej Nováček (ředitel centra vysílání ČRo), Bc. Ivan Krejčí a Vilma Hušková (Rada pro rozhlasové a televizní vysílání), PhDr. Jiří Závozda (místopředseda Rady ČT), Mgr. Marta Růžicková (ČT Ostrava), Ing. Marie Bílková (ministerstvo financí), PhDr. Václav Appl a JUDr. Blanka Bartíková (ministerstvo kultury), Ing. Radka Soukupová (ministerstvo práce a sociálních věcí), Ing. Hana Krýzová (ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy), Mgr. Michaela Novotná (Kancelář prezidenta republiky), Doc. Mag. phil. Dr. iur. Harald Christian Scheu, Ph.D. (Právnická fakulta UK v Praze), Mgr. Martina Štěpánková, PhDr. Mgr. Andrea Baršová, Bc. Jiří Svěrák (Úřad vlády), Jan Balog (člen Rady vlády pro záležitosti romské menšiny).

Sekretariát Rady: RNDr. Milan Pospíšil, PhDr. Renata Weinerová, CSc.

Oddělení Kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny: Martin Martínek MA, Mgr. Zdeněk Doubravský.

Program:

1. Prezentace přístupu veřejnoprávních médií (ČT, ČRo) vůči příslušníkům národnostních menšin;
2. Dotační výběrová řízení Ministerstva kultury, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Úřadu vlády;
3. Informace o Monitorovací návštěvě Výboru expertů Rady Evropy na Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků;
4. Zpráva o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2014;
5. Informace o aktivitách sekretariátu Rady;
6. Personální obměny v poradních orgánech dotačních programů Ministerstva kultury;
7. Různé.

Jednání zahájil a vedl předseda Rady J. Dienstbier. Členové Rady jednomyslně schválili program.

Hlasování o programu:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
22	0	0

J. Dienstbier informoval o možnosti změnit způsob zaznamenávání programu jednání Rady, a to tak, že bude na webu kromě zavedeného způsobu písemného záznamu zveřejněn také zvukový záznam. O tomto novém způsobu zaznamenávání bylo hlasováno.

Usnesení č. 154

Rada souhlasí s tím, že vedle písemného zápisu z jednání Rady bude na webu Rady zveřejněn i jeho zvukový záznam.

ANO	NE	ZDRŽEL SE
22	0	0

J. Dienstbier přivítal na jednání Renatu Weinerovou, která se v rámci dohody o pracovní činnosti začala 15. ledna t.r. podílet na práci sekretariátu.

Ad 1 PREZENTACE PŘÍSTUPU VEŘEJNOPRÁVNÍCH MÉDIÍ VŮČI PŘÍSLUŠNÍKŮM NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN

J. Dienstbier informoval o jednáních, která předcházela pozvání představitelů veřejnoprávních médií na jednání Rady. Na písemný podnět, který byl koncipován Pracovní skupinou pro národnostně menšinové vysílání a formulován místopředsedou Rady M. Dzingelem, odpověděli generální ředitelé ČT P. Dvořák i ČRo P. Duhan písemným vyjádřením, které bylo všem členům Rady předáno. Na jednání Rady pak vyslali představitelé veřejnoprávních médií své zástupce. M. Fridrich, ředitel programu ČT, přivítal možnost informovat Radu o tom, jaké aktivity ČT v otázce vysílání pro národnostní menšiny vyvíjí. Uvedl, že si vedení ČT uvědomuje důležitost role, kterou ČT zaujímá k tématům týkajících se integrace národnostních menšin, přístupu k integraci těchto menšin a jejich potřeb, jež se mění v čase. Také prezentoval výsledky analýzy, která ČT přináší zpětnou vazbu o názorech diváků na programovou skladbu ČT. Jde o velmi podrobnou novou metodiku výzkumu, „měření veřejné hodnoty“, kterou si nechaly vypracovat televize BBC a nizozemská veřejnoprávní televize. ČT tuto výzkumnou metodiku nově využívá v posledních třech letech pro všechny své vysílací kanály. Analýza vypracovaná na základě této metodiky přinesla krom jiného i podrobnou statistiku odvysílaných hodin pro národnostní a etnické menšiny, a zároveň i hodnocení vyváženosti programu z menšinového hlediska. Ve zpravodajských pořadech v roce 2014 odvysílala ČT 572 příspěvků, které se týkaly národnostních nebo sociálních menšin v ČR. Další podrobnosti z výsledků TV analýzy byly distribuovány v písemné podobě.

Poté prezentoval svůj příspěvek O. Nováček, ředitel centra vysílání ČRo. Poděkoval za zájem Rady o národnostní vysílání ČRo. Zároveň vyjádřil naději, že se kontakty mezi Radou a ČRo zintenzivní. Reagoval na šest podnětů, které vedení ČRo zaslala Rada začátkem roku. Dále konstatoval, že ČRo nemá jasnou zpětnou vazbu na příslušníky národnostních menšin, kteří by rozhlasu sdělili, zda a jak se jim vysílání líbí – nebyl uskutečněn žádný výzkum na toto téma. Jedinou výjimkou jsou příslušníci polské národnostní menšiny, kteří rozhlasu zpětnou vazbu poskytují a na vysílání spontánně reagují. ČRo uvítá zprostředkování názorů jednotlivých

národnostních menšin na vysílání, popřípadě poptávku menšin, kterou by rozhlasu měla tlumočit Rada. Zdůraznil, že ČRo v žádném případě neplánuje rušit či redukovat vysílání pro národnostní menšiny; je si vědom své role jak ze zákona, mezinárodních smluv, tak i z hlediska současné atmosféry ve společnosti, která není dostatečně tolerantní. Ukončil svoji prezentaci výzvou, ve které zdůraznil, že ČRo uvítá užší a častější spolupráci s Radou.

Slovo poté dostal I. Krejčí, předseda RRTV, který připomněl fakt, že RRTV měla zřízenou pracovní skupinu pro národnostní menšiny, která s menšinami pravidelně komunikovala a získávala aktuální informace. Situace se však průběžně mění. Problémem průzkumů, které zmínil M. Fridrich, jsou podle předsedy RRTV často návodné otázky typu: „Jste spokojeni s tím a tím?“, na které se snadno odpovídá kladně. Konstatoval, že by bylo vhodnější výzkumné otázky formulovat jiným způsobem, aby bylo patrné, s čím jsou národnostní menšiny nespokojeny, což by mohlo urychlit komunikaci mezi oběma stranami. RRTV situaci samozřejmě monitoruje, někdy vyvíjí i jistý nátlak, ale je pochopitelné, že se jedná o poměrně složitý a dlouhodobý proces, než bude dosaženo ideální situace.

E. Delong v rozpravě velmi pozitivně hodnotil úroveň rozhlasového vysílání pro polskou menšinu a vyjádřil O. Nováčkovi jménem této menšiny díky. K vysílání ČT pro polskou menšinu se však vyjádřil kriticky, a to především z důvodu časového rozvrhu vysílání. Pro staré lidi, je jediným kontaktem s mateřským jazykem třiminutové vysílání, které probíhá v neděli v 6:00 hodin ráno. To je nepříjemný čas (lidé se např. chystají na bohoslužby). Navrhl proto, aby polské vysílání probíhalo buď v pátek v době od 19:30 do 20:00 hodin, nebo v neděli v 6:00 hodin, avšak s reprízou v 9:00 hod. dopoledne. M. Fridrich poděkoval za přínosný podnět a konstatoval, že informace, které mu byly na Radě sděleny, mu doposud nebyly k dispozici. Slíbil, že se na časový rozvrh vysílání zaměří tak, aby byl adaptován ke spokojenosti polské komunity. I. Krejčí konstatoval, že poslední polské vysílání mělo sedm minut a zároveň zmínil návrh ředitele ostravského vysílání, že by se mělo vysílat v sobotu dopoledne. A. Keln poděkoval všem představitelům veřejnoprávních médií za ochotu vylepšovat úroveň vysílání pro národnostní menšiny. Souhlasil s hodnocením E. Delonga, že rozhlas má o trochu lepší úroveň vysílání než televize, a doporučil najít společně model, který by pomohl zvýšit úroveň programové skladby. Nedostatky spatřoval jak v kvantitě vysílání, tak i v jeho kvalitě. Vyslovil se pro existenci trvalé zpětné vazby mezi Radou a médii, nemělo by jít pouze o jednorázové jednání v rámci zasedání Rady. Dále kladně zhodnotil průzkumy spokojenosti diváků podle metodiky britské BBC (BBC zhodnotil jako skvělý vzor), ale upozornil na podstatně vyšší stupeň rozvinutosti britské demokracie na rozdíl od české. Proto varoval před tím, převzít mechanicky britský model výzkumu pro průzkum spokojenosti s vysíláním v ČR. Upozornil na velmi malý objem (1% - 430 odvysílaných hodin) a nepoměr odvysílaných hodin pro občany hlásící se podle posledního sčítání lidu k jiné než české národnosti (cca 27 % občanů).

Dále A. Keln zmínil, že v ČR chybí výchova k občanské společnosti. Konstatoval, že někteří nově příchozí příslušníci ruské menšiny mají minimální představu o tom, co to znamená demokracie. Jejich představy jsou podle něho katastrofické, což doložil odkazem na poslední znění Zprávy o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2014. Podle něj je třeba provádět základní osvětu, která by zabránila mnohem větším možným problémům ve společnosti. Na závěr se dotázal, zda je pravdou, že je vedení ČT a ČRo odměňováno podle míry sledovanosti pořadů (v rámci motivačního programu pro zaměstnance). To by ukazovalo na snahu, aby veřejnoprávní média konkurovala komerčním médiím, což je chybné. Zároveň by to vysvětlovalo, proč veřejnoprávní televize vysílá tolik podbíživých materiálů, např. seriálů, které nemají nic společného s budováním občanské společnosti. Na závěr svého vystoupení konstatoval, že úkolem televize by nemělo být podbízení se divákům, nýbrž by mělo jít o kultivaci společnosti a vyslovil se pro permanentně působící zpětnou vazbu pro ČT z okruhu národnostních menšin: mělo by jít o národnostní poradce

v oblasti skladby programu, kteří by se však dokázali vyslovit i v hodnocení programu. (Zmínil také publicistické pořady „Máte slovo s M. Jílkovou“ a „Fokus“ Václava Moravce.) M. Sloboda se vyjádřil k prezentaci týkající se vyváženosti programové nabídky a spokojenosti diváků ČT. Podle něho nejde jenom o zjišťování názorů diváků, ale o celkový a reálný společenský dopad, resp. reálné působení televize na společnost. Uvedl příklad sociolingvistického výzkumu provedeného asi před deseti lety, který se zabýval etnickou kategorizací ve zpravodajství. Badatelé došli k závěru, že cizinci a příslušníci národnostních a etnických menšin bývají prezentováni velmi často ve spojitosti s pácháním trestné činnosti, a to disproporčně. Poslední výzkumy agentury *Newton Media*, které se zabývaly líčením postavení Vietnamců a Ukrajinců v českých médiích obecně, prezentovaly tyto dvě skupiny velmi negativně. Je však obtížné prokázat, že se jedná o podněcování k národnostní nesnášenlivosti (poukázal na tzv. břevlaskou kauzu z konce roku 2012). Neověřené informace se velmi rychle předávají, ale jejich „pravdivost“ se těžce vyvrací. Dále upozornil na neadekvátní nadužívání adjektiva „český“ a „Češi“ ve vysílání ČT (např. „prezentace úspěchů českých vědců“ – přitom vědecké prostředí je výrazně internacionální, takže jde o vylepšování obrazu Čechů; nebo „Češi“ na místo obyvatelé ČR – jde o zástupné používání výrazu Češi pro všechny obyvatele ČR). Š. Tišer souhlasil ve svém projevu s názorem A. Kelina, že objem vysílání pro národnostní menšiny v ČT je statisticky neadekvátně nízký v poměru k počtu obyvatel, kteří se nehlásí k české národnosti. Upozornil na fakt, že ČT zrušila pravidelný pořad, který byl určen romské menšině.

M. Fridrich reagoval na jednotlivé náměty. Nejprve vyvrátil, že by v ČT byli zaměstnanci odměňováni podle míry sledovanosti jednotlivých pořadů. Sledovanost označil za jedno z devíti hledisek, kterými je program ČT hodnocen. Zdůraznil, že sledovanost není jediným hlediskem hodnocení programu, mezi ty ostatní patří např. spokojenost, divácké zaujetí, originalita, vyváženost televizní nabídky, přínos společnosti, aj. Upozornil, že ČT nemůže vyhovět vkusu nebo potřebám každého diváka, co se týče dramatické tvorby. ČT se však povinně má podílet na původní dramatické tvorbě: podporovat tvůrce a pracovat s tvůrci; přinášet v oblasti dramatické tvorby inovace. Ne všechny pořady se vždy úplně vydaří, protože tvůrci jsou svobodní a nejsou cenzurováni – v tomto ohledu se však ČT řídí kodexem a zákonem, nemůže se zavděčit všem obyvatelům ČR, musí reagovat na desítky až stovky podnětů, podobných tomu, jaký vznesli představitelé Rady. Vysvětlil, že v době, kdy bylo zrušeno vysílání pro Romy, nebyl programovým ředitelem, takže nemůže podat kompetentní vysvětlení, proč ke zrušení došlo. Zdůraznil však, že v minulosti, před nástupem generálního ředitele P. Dvořáka, ČT nevysílala tolik pořadů, které by byly věnovány romské menšině. Uvedl důležité pořady týkající se romské menšiny, které ČT vysílala v poslední době: „Třída 8. A“ (edukativní pořad), třináctidílný seriál „Paterčara“, druhou řadu pořadu „Ptáčata“. Od loňského roku ČT nově zavedla vysílání oslav Mezinárodního dne Romů (8. dubna). V letošním roce budou vysílány filmy, jako jsou Marian nebo Cinka Panna, ale i nové premiérové dokumenty, jako jsou Zatajované dopisy prezentované v rámci filmového festivalu Jeden svět, nebo film Romové pro třetí milénium, nebo film od H. Třeštíkové, či nedávno úspěšně uvedený film Cesta ven. Konstatoval, že došlo ke kvalitativnímu posunu programového vysílání, který zaznamenaly i televizní kontrolní orgány a že velmi rád přivítá dotazy od romské menšiny ohledně vysílání. Na závěr uvedl, že úkolem ČT je stát na straně dobra, což znamená, že se ČT snaží integrovat společnost a přinášet do ní harmonizující prvky.

O. Nováček uvedl, že vzhledem k tomu, že výzkumy prováděné ČRo nezahrnují názory národnostních menšin, velmi uvítal existenci pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání, která by s ČRo spolupracovala a poskytovala rozhlasu zpětnou názorovou vazbu od představitelů národnostních menšin. A. Rojík se za německou menšinu vyslovil za zpětnou vazbu jak s ČRo, tak i s ČT. V rámci diskuse o pořadech „o menšině“ či „pro menšinu“ se vyjádřil pro vysílání „o menšině“, které má mnohem širší divácký ohlas a pomáhá lépe integrovat společnost. S. Lazarová navrhla tvorbu nového cyklu pořadů, který by se věnoval významným osobnostem národnostních i dalších menšin žijících na území ČR. Dále vznesla dotaz ohledně tvůrčí

producentů skupiny pro národnostní menšiny při ČT, vzniklé v roce 2012, jež však po roce své existence zanikla. M. Friedrich uvedl, že i přes zánik této kreativní skupiny se objem vysílání pro národnostní menšiny v žádném případě nezmenšil, důvod odchodu vedoucího tvůrčí skupiny neznal. Velmi vstřícně se vyjádřil k myšlence tvorby pořadů o významných osobnostech národnostních i dalších menšin žijících v ČR. J. Miňo poděkoval představitelům veřejnoprávních médií za dobrou úroveň vysílání pro slovenskou menšinu. Zároveň zmínil, že kvalita vysílání ČRo je sice na výborné úrovni, avšak kvantita je výrazně nedostatečná (prezentoval komparaci vysílacích časů pro menšiny z dalších evropských zemí). Kritizoval ČT za fakt, že ve vysílání doposud nereflektovala mezinárodní festival „Praha srdce národů“ (500 účinkujících z celého světa), který se koná každoročně od roku 1999 a z něhož byl ČT nabízen pravidelně záznam. M. Růžicková z ostravského studia ČT, autorka pořadu Babylon, který se vysílá již 12 let, se zastala současného vedení ČT, které je podle jejího názoru výrazně vstřícnější k problematice menšin, nežli byla vedení předcházející. Uvedla informace o pracovní skupině Rady, jež je složena z mediálních odborníků reprezentujících jednotlivé menšiny, kteří mohou pracovat jako specialisté a pomocníci při spolupráci s ČT a ČRo. B. Rajčinec za ukrajinskou menšinu nabídl spolupráci s kvalitními novináři, jak ukrajinskými, tak i českými, a vyzval ke vzniku pozice „styčné osoby“ za ČT i ČRo, kteří by spolupracovali s pracovní skupinou Rady. Zároveň tlumočil dotaz ukrajinských spoluobčanů, zda by mohlo být obnoveno tříminutové vysílání pro Ukrajince v ČRo, které dříve probíhalo a poté bylo zrušeno. M. Dzingel, jako místopředseda Rady, vyjádřil poděkování všem kolegům, kteří se k problematice vysílání vyjádřili a s povděkem kvitoval přiznání představitelů ČT a ČRo, že chybí v komunikaci s národnostními menšinami určitá zpětná vazba. Zdůraznil, že pracovní skupina Rady chce navázat užší kontakt jak s ČT, tak s ČRo. M. Friedrich konstatoval, že se o festivalu Praha srdce národů dozvěděl teprve aktuálně na jednání Rady a požádal J. Miňu, aby mu podklady k této akci zaslal písemně. Ujistil přítomné, že v dohledné době ČT bude reagovat na žádost vznesenou Radou a pokusí se najít vhodnou kontaktní osobu. Do doby, než bude vyhledána kontaktní osoba, bude na náměty Rady reagovat osobně M. Friedrich. O. Nováček se vyjádřil v tom smyslu, že nezná důvod, proč zaniklo ukrajinské vysílání na stanici Regina. Vietnamské vysílání bylo zrušeno z toho důvodu, že ČRo nebyl schopen zajistit jazykovou kontrolu obsahu vysílání. Pořad „My a oni“ na Regině se nejvíce věnuje právě vietnamské a ukrajinské menšině. Co se týče kontaktních osob pro spolupráci s Radou, ČRo již takové osoby má. Jde o Lubicu Svárovskou, která vede slovenskou redakci, její kolegyni Ivetu Demeterovou (romská redakce) a Goranku Oljača, která pracuje pro ostatní menšiny. Dále zmínil, že digitalizace ČRo by mohla podstatně rozšířit kvantitativní rozsah vysílání pro národnostní menšiny v ČR, mohlo by jít i o internetové rádio – což by jistě ocenili hlavně Romové, kteří jsou na internetu aktivní.

Usnesení 155:

Rada pověřuje Pracovní skupinu pro menšinové vysílání, aby zajistila stálou spolupráci s pověřenými zástupci ČT a ČRo ve věci menšinového vysílání.

ANO	NE	ZDRŽEL SE
20	0	0

Ad 2 Dotační výběrová řízení

J. Dienstbier předal slovo zástupcům poskytovatelů dotací, kteří prezentovali aktuální stav v jednotlivých dotačních programech. V. Appl informoval, že resort kultury vyhlásil pro podporu národnostních menšin 2 výběrová dotační řízení. Program na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice spadá do působnosti odboru regionální

a národnostní menšiny, komise je poradním orgánem náměstkyně ministra kultury, do jejíž působnosti přísluší problematika národnostních menšin (PhDr. Matoušková). Výběrové dotační řízení pro rok 2015 mělo termín uzávěrky dne 20. října 2014. Samotné jednání komise se konalo dne 18. února 2015. Do výběrového dotačního řízení byly předloženy 74 projekty od 54 předkladatelů. Komise posuzovala 71 projektů od 51 předkladatelů. Celkové náklady činily 40 397 375,- Kč, požadovaná dotace 16 079 657,- Kč. Proti roku 2014 došlo k podstatnému navýšení celkových nákladů, stejně tak i požadované dotace. Oceněno bylo 59 projektů od 45 předkladatelů a na jejich realizaci poskytnou dotaci ve výši 7 306 000,- Kč. V této částce je uvedena i dotace ve výši 800 000,- Kč spolku Slovo 21, z. s., Praha, na Světový romský festival KHAMORO 2015 (na základě usnesení vlády ze dne 7. dubna 2003 č. 347 o podpoře Světového romského festivalu KHAMORO Praha a též ve smyslu Strategie romské integrace do roku 2020, přijaté usnesením vlády ze dne 23. února 2015 č. 127). Vyúčtování dotace za rok 2014 nezaslaly v termínu tyto subjekty: Spolek Folklorní soubor Skejušan, Chomutov, Nguyen Thanh Son – Hudební skupina SON HUONG, Varnsdorf, Židovská liberální unie v České republice, Praha. Z toho důvodu jim nemůže být poskytnuta v roce 2015 dotace z ministerstva kultury. Po schválení ministrem kultury byly výsledky výběrového dotačního řízení pro rok 2015 zveřejněny na webu ministerstva kultury a následně též na stránkách Rady.

B. Bartíková informovala o Programu podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin či v převážné míře v jazycích národnostních menšin. Zde byla rozdělena celá částka dotačního programu, 22 000 000,- Kč. Komisí bylo doporučeno k podpoře 25 projektů, přičemž podáno bylo 33 projektů. Jednání komise proběhlo 27. ledna 2015. Postupně jsou vydávána rozhodnutí a uvolňovány prostředky. Dotaci nemůže dostat projekt běloruské menšiny, Kryvija (spolek Pahonia). Vypořádal projekt dle podmínek, ale vratka došla na účet resortu až 26. února 2015. Pro tento projekt bylo počítáno s částkou 34 000,- Kč. Věc byla oznámena příslušnému Finančnímu úřadu.

J. Fidrmuc podal informaci za ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy o dotačním programu na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy. Dotační program byl vyhlášen 5. září 2014, 3. října 2014 byly vyhlášeny výsledky. Celkem bylo podáno 80 žádostí v celkové částce 36 milionů korun. Podpořeno bylo 63 žádostí v celkové částce 15 029 000,- Kč. Některé žádosti byly kráceny tak, aby bylo možné podpořit co nejvíce zájemců. Žádná žádost nebyla vyřazena, všechny byly v pořádku – stejně tak i vyúčtování všech žádostí z minulého roku.

M. Martínek informoval o programu podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků za Úřad vlády ČR. Výběrové řízení bylo vypsáno 23. září 2014. Do programu se přihlásilo 11 žadatelů, z nichž 10 splnilo všechny podmínky. Dne 6. ledna 2015 dotační komise navrhla k podpoře 8 projektů. Jednalo se o malý dotační program, který měl k dispozici pouze 1 850 000,- Kč. Komise navrhla rozdělit 1 671 000,- Kč. Vzhledem k tomu, že všechny prostředky nebyly vyčerpány, Úřad vlády vyhlásí v tomto roce druhé kolo výběrového dotačního řízení, ve kterém bude k dispozici částka 339 000,- Kč (tj. včetně vrátek z minulého roku). Do konce března t.r. budou rozeslány rozhodnutí žadatelům o dotaci. Dotace z minulého roku byly vypořádány v pořádku, až na jednoho žadatele.

Ad 3 Informace o Monitorovací návštěvě Výboru expertů Rady Evropy na Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků (27. února 2015)

J. Dienstbier informoval, že v pátek 27. února t.r. se uskutečnila monitorovací schůzka Výboru expertů Rady Evropy pro Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků s pracovníky sekretariátu Rady, ministerstev spravedlnosti a vnitra, ministerstva kultury a ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Výbor expertů kladl otázky, které měly objasnit některé nejednoznačnosti před sestavením stanoviska, jež bude předloženo Výboru ministrů Rady Evropy a České republice.

M. Dzingel potvrdil, že monitorovací schůzka probíhala korektně, věrohodně a smysluplně. S politováním komentoval fakt, že se některých jednání zúčastnili pouze ředitelé odborů na místo náměstků. M. Pospíšil z této věci zmínil nedostatečné zastoupení představitelů resortu školství. Mnohé otázky směřované na něj proto zůstaly nedostatečně zodpovězeny. V další fázi monitorovacího cyklu bude následovat stanovisko Výboru expertů, které bude předloženo výboru ministrů. Sekretariát Rady bude mít poté krátký čas dnů na vypracování komentáře ke stanovisku, který bude předložen ke schválení vládou a poté bude předán do Rady Evropy.

Ad 4 Zpráva o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2014

M. Pospíšil informoval o podobě pracovní verze Zprávy za rok 2014, na které sekretariát Rady pracuje od ledna t.r. Již 6. ledna t.r. byla zástupcům menšin rozeslána žádost o zodpovězení otázek, které se rozesílají každý rok a odpovědi na ně tvoří důležitou součást Zprávy. Doposud sekretariátu neodpověděly srbská, ukrajinská a běloruská menšina.¹ Dále konstatoval, že za polskou, romskou a slovenskou menšinu sekretariát obdržel podklady od jednoho zástupce.² Oslovil zástupce menšin, aby podklady co nejdříve zaslali na sekretariát Rady. Dále konstatoval, že vláda zprávu schválí i v případě, že v materiálu budou materiály za některé menšiny chybět – ukazuje to však na nepřilíš zodpovědný přístup některých představitelů menšin. V souvislosti se sestavováním zprávy za rok 2014 byly také osloveny obce, z nichž podkladové materiály nezaslalo 5 obcí z těšínského Slezska.³ M. Pospíšil uvedl, že o Zprávě budou jednat v polovině dubna oba Výbory Rady,⁴ posléze bude text rozeslán členům Rady ke schválení metodou per rollam – pokud tento způsob hlasování Rada odsouhlasí v návrhu usnesení. Potom bude dokument předložen do meziresortního připomínkového řízení.

A. Kelin se v rozpravě pozastavil nad skutečností, že někteří jeho kolegové z Rady zanedbali přípravu Zprávy a nedodali požadované podklady. Š. Tišer podpořil A. Kelina a vnesl dotaz ohledně možnosti sankcionování nespolupracujících kolegů. J. Dienstbier konstatoval, že nedodat hodnocení pro Zprávu je jakousi vizitkou zástupců menšiny a účast na práci Rady se stane předmětem vyhodnocování. M. Pospíšil dodal, že jména zástupců, kteří materiál nedodali, budou uvedena v textu Zprávy v poznámce pod čarou. Zpráva přitom představuje důležitý dokument, který tlumočí potřeby menšin na vládní úrovni a zároveň poskytuje informace mezinárodním institucím, jejichž monitoringu ČR podléhá. V letošní Zprávě budou tlumočeny např. dílčí legislativní návrhy polské menšiny, jež se týkají hlášení zastávek Českých drah v polském jazyce.

Usnesení 156

Rada souhlasí se způsobem hlasování o Zprávě o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2014 metodou per rollam.

ANO	NE	ZDRŽEL SE
20	0	0

¹ Ke dni vyhotovení zápisu vypracované odpovědi odevzdala běloruská menšina.

² Ke dni vyhotovení zápisu dohotovila odpovědi polská menšina.

³ Jedná se o Mosty u Jablunkova, Návsi, Petrovice u Karviné, Písečnou a Řeku.

⁴ Dne 21. dubna 2015.

Ad 5 Informace o aktivitách sekretariátu Rady

M. Pospíšil informoval o průběhu Semináře „Právo a zájem států o menšiny – krajany za hranicemi“, který pořádal dne 17. února 2015 v Lichtenštejnském paláci sekretariát Rady společně s Právnickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze. Jeho průběh měl pozitivní ohlas a naznačil, že seminář otevřel diskusi k vymezení jednotlivých kategorií, jako jsou občan, krajan, příslušník menšiny atd. V návrhu je uspořádat další seminář, který by mohl být zaměřen na historii Ruska a na vztah Ruska a České republiky. Vedle expertů Právnické fakulty UK v Praze lze pozvat i historiky (např. M.C. Putnu, jemuž nedávno vyšla v nakladatelství Vyšehrad kniha *Obrazy z kulturních dějin ruské religiozity*). Termín konání by mohl být někdy v červnu t.r. Opět budou obeslány zástupci národnostních menšin v Radě, opět po dvou zástupcích, s výjimkou ruské menšiny, která by měla k dispozici deset míst.

A. Kelin v rozpravě zhodnotil seminář velmi pozitivně, avšak poznamenal, že seminář byl poznamenán tím, že přednášeli především a výhradně akademici, z jeho pohledu chybí výstup, který by byl určen širší veřejnosti (výstupem sice má být akademický sborník, není však jasné, za jak dlouho vyjde). Výstup by podle A. Kelina měl být zprostředkován médií a měl by obsahovat jasně zodpovězené otázky. A. Kelin uvedl příklad: řada představitelů ruské národnostní komunity (nikoliv menšiny), argumentuje tím, že v ČR je podstatně více zahraničních Rusů nežli těch, kteří mají občanství ČR, a podle jejich představ demokracie to znamená, že by se uspořádání věci mělo podříditi názorům většiny Rusů (tedy těch bez občanství). Tento svérázný výklad demokracie jej přivedl k tomu, že se přimlouvá za zcela polopatický výklad zaštitěný skutečnou autoritou. Také konstatoval, že na první seminář se z důvodu údajné nemoci dostavila jen malá část ruské komunity, a proto je důležité, aby na příštím semináři byla vyšší účast. M. Pospíšil objasnil, že Právnická fakulta UK téma menšin a krajanů zpracovává v rámci grantu ministerstva kultury, což představuje určitá pravidla, která znemožnila přizvání médií. V budoucnosti je možné uvažovat, zda by Úřad vlády mohl vydat malou publikaci, která by shrnovala zásadní výstupy ze seminářů, ovšem bylo by nutné řešit i ekonomickou stránku věci. A. Kelin se znovu vyslovil ve prospěch účasti veřejnoprávních médií na seminářích. I když o seminář neprojeví zájem ruskojazyčná komunita, měla by se alespoň objevit informace ve veřejnoprávních médiích. J. Miňo ocenil vysokou úroveň přednášejících na semináři a vyzval k uspořádání dalšího semináře. M. Sloboda se přimluvil za větší popularizaci příští akce.

Usnesení č. 157

Rada pověřuje sekretariát uspořádat pokračování semináře „Právo a zájem států o menšiny – krajany za hranicemi“, tentokrát zaměřeného na historii Ruska a vztahu k českým zemím.

ANO	NE	ZDRŽEL SE
19	0	0

Ad 6 Personální obměny v poradních orgánech dotačních programů Ministerstva kultury

B. Bartíková informovala o obměně dvou členů v Dotační výběrové komisi programu Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin, protože oběma končí volební období. Rusínská menšina požádala dne 11. listopadu 2014 o obměnu Františka Vejra za Jiřího Havla, dlouholetého člena výkonného výboru Společnosti přátel Podkarpatské Rusi. Dále polská menšina požádala o souhlas se jmenováním Janusze Konieczného, za dosavadního člena komise Adama Krumnikla. V. Appl doplnil další údaje o složení komise. Běloruská menšina v loňském roce

přišla o svého zástupce, protože zemřel. Člen reprezentující srbskou menšinu bývá natolik vytížen (časté zahraniční cesty), že se jednání prakticky nezúčastní. Proto ministerstvo kultury doporučilo těmto menšinám, aby podali návrhy na nové členy. Bohužel až do současnosti ministerstvo žádné návrhy neobdrželo.

Usnesení č. 158

Rada bere na vědomí návrh změny ve složení Výběrové dotační komise ministerstva kultury v programu podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin tak, jak byl prezentován a jak je uveden v záznamu z tohoto jednání.

ANO	NE	ZDRŽEL SE
18	0	0

Ad 7 Různé

– Výměna člena Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání za řeckou menšinu

M. Pospíšil seznámil Radu s žádostí o schválení personální změny u řecké menšiny v Pracovní skupině pro národnostně menšinové vysílání, a to dosavadní členku, Yvonu Mitrofanovou nahradit Alenu Georgiu. A. Mandilas jej doplnil vysvětlením, proč řecká menšina požádala o tuto změnu.

Usnesení č. 159

Rada svému předsedovi navrhuje jmenovat zástupkyni řecké menšiny do Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání tak, jak byl návrh prezentován a jak je uveden v zápisu z tohoto jednání.

ANO	NE	ZDRŽEL SE
18	0	0

– Monitorovací návštěva Poradního výboru Rady Evropy pro Rámcovou úmluvu o ochraně národnostních menšin

M. Pospíšil informoval o chystané návštěvě Rady Evropy. Monitorovací schůzka Poradního výboru Rady Evropy pro Rámcovou úmluvu o ochraně národnostních menšin se bude konat v týdnu od 13. do 17. dubna 2015. Přijede čtyřčlenná skupina (původem z Estonska, Ruska, Bosny a Hercegoviny a sekretář Úmluvy). Podle předběžného programu v pondělí 13. dubna až středu 15. dubna 2015 navštíví Poradní výbor Český Těšín, Vsetín a Brno, ve čtvrtek 16. dubna 2015 dopoledne se setká se zástupci národnostních menšin v Domě národnostních menšin a ve čtvrtek odpoledne a v pátek 17. dubna 2015 v budově Úřadu vlády ve Vladislavově ul. s úředníky z resortů. Požádal zástupce ministerstev, aby počítali s tímto termínem a vyslali v té době výkonné pracovníky na monitorovací schůzku. Vyzval rovněž zástupce menšin, aby si rezervovali čas na schůzku s Radou Evropy a delegovali více svých zástupců. Program bude rozeslán elektronicky.

V další rozpravě M. Sloboda oficiálně oznámil ukončení svého působení v Radě. Rád by v oblasti některých témat dále s Radou spolupracoval, především co se týče mediálního obrazu menšin v ČR i v dalších tématech. M. Pospíšil mu poděkoval za jeho přínos k činnosti Rady zvláště pak v odborných otázkách kultury a jazyka.

J. Miňo vznesl požadavek, aby členové Rady byli včas seznámeni s tou částí návrhu zákona, která se bude týkat národnostních menšin – jak o něm hovořila 1. náměstkyně ministra kultury na předchozím jednání Rady. M. Pospíšil souhlasil s jeho názorem a přislíbil rozeslání návrhu zákona všem členům Rady k prostudování. B. Bartíková informovala, že návrh tohoto zákona má v současné době na starosti dr. Smolíková, zástupkyně ředitele úřadu ministerstva kultury.

A. Keliň všechny přítomné pozval na seminář „Současné ruské pravoslaví a jeho vztah ke státu“, který se koná 26. dubna 2015 od 18:00 hod. Na Filozofické fakultě UK v Praze.

D. Branny informoval o nekalé praxi zastupitelstva v Karviné, kde zástupce Kongresu Poláků nebyl zvolen do výboru pro národnostní menšiny. Kongres Poláků inicioval v této věci řízení na ministerstvu vnitra. Vyjádření resortu nebylo uspokojivé. M. Pospíšil situaci v Karviné komentoval tak, že pokud se přihlásí více organizací, které chtějí mít zastoupení ve výboru pro národnostní menšiny, tak velkorysé zastupitelstvo může přijmout více těchto kandidátů, zvláště když to odráží silné národnostní zastoupení v obci. J. Dienstbier doplnil, že si město asi našlo někoho „svého“ a ignorovalo kandidáta delegovaného jinou národnostní organizací - což se nedá vyloučit. Vyzval zástupce polské menšiny, aby informoval o dalším vývoji situace v Karviné v této věci.

– Změna mechanismu v proplácení cestovních náhrad

R. Weinerová přítomné informovala o novém způsobu proplácení cestovních náhrad formou smlouvy. V návaznosti na chystanou změnu směrnice o proplácení cestovních výdajů osobám mimo pracovněprávní vztah s Úřadem vlády ČR se již nyní, ještě před finálním schválením směrnice, při proplácení cestovních výdajů v souvislosti s jednáním Rady a jejích výborů a pracovní skupiny pro menšinové vysílání používá smlouva o proplácení, nikoli dosavadní forma cestovního příkazu. Výhodou tohoto řešení je, že finanční prostředky těm, kdo cestují, budou vyplaceny prostřednictvím bankovního účtu. V praxi to bude znamenat, že člen Rady (výboru) při jednání Rady vždy dvakrát podepíše smlouvu a pak ji poštou neprodleně zašle na adresu sekretariátu s originály použitých jízdenek. Ty budou – až budou nashromážděny podklady od všech cestujících členů Rady – příslušně zadministrovány.

J. Dienstbier se na závěr jednání se všemi rozloučil.

Mgr. Jiří Dienstbier v.r.

předseda Rady vlády pro národnostní menšiny
ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu

Zpracovali R. Weinerová a M. Pospíšil